

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA

Zajęcia praktyczno-techniczne – szkoła podstawowa

rok szkolny 2026/2027

I. Cele oceniania

Ocenianie osiągnięć ucznia na zajęciach praktyczno-technicznych ma na celu:

- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w nauce;
- udzielanie informacji zwrotnej dotyczącej tego, co uczeń wykonuje prawidłowo, a nad czym powinien jeszcze pracować;
- motywowanie do systematycznej i aktywnej pracy;
- rozwijanie samodzielności, dokładności, odpowiedzialności i kreatywności;
- kształtowanie umiejętności planowania i organizacji pracy;
- rozwijanie umiejętności bezpiecznego posługiwania się narzędziami, urządzeniami i materiałami;
- wspieranie ucznia w rozwijaniu jego umiejętności praktycznych i technicznych.

II. Obszary podlegające ocenianiu

Na zajęciach praktyczno-technicznych oceniane są w szczególności:

1. **Prace praktyczne i techniczne** – zgodność z tematem i instrukcją, samodzielność wykonania, poprawność zastosowanych technik, dokładność, estetyka oraz funkcjonalność pracy.
2. **Organizacja stanowiska pracy** – przygotowanie materiałów i narzędzi, właściwe gospodarowanie materiałami, utrzymywanie porządku oraz uporządkowanie stanowiska po zakończeniu pracy.
3. **Bezpieczeństwo pracy** – znajomość i przestrzeganie zasad BHP oraz prawidłowe i odpowiedzialne posługiwanie się narzędziami i urządzeniami.
4. **Aktywność i zaangażowanie** – systematyczna praca podczas lekcji, wykonywanie poleceń, podejmowanie kolejnych etapów zadania oraz właściwe wykorzystanie czasu przeznaczonego na pracę.
5. **Wiedza i umiejętności techniczne** – znajomość podstawowych pojęć, materiałów, narzędzi, urządzeń i zasad ich działania oraz umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy w praktyce.
6. **Samodzielność i pomysłowość** – umiejętność rozwiązywania problemów technicznych, podejmowania decyzji i poszukiwania własnych rozwiązań.
7. **Współpraca** – w przypadku zadań zespołowych: indywidualny wkład ucznia, wykonywanie powierzonych zadań, komunikacja i odpowiedzialność za wspólną pracę.

III. Formy sprawdzania osiągnięć ucznia

Osiągnięcia ucznia mogą być sprawdzane i oceniane poprzez:

- prace praktyczne i techniczne;
- ćwiczenia wykonywane podczas lekcji;
- zadania konstrukcyjne i projektowe;
- projekty indywidualne i zespołowe;
- aktywność podczas zajęć;
- odpowiedzi ustne;
- krótkie zadania sprawdzające wiedzę techniczną;
- obserwację sposobu wykonywania zadania;
- ocenę organizacji stanowiska pracy;
- ocenę prawidłowego i bezpiecznego posługiwania się narzędziami i urządzeniami.

IV. Zasady wykonywania prac praktycznych

1. Prace praktyczne podlegające ocenie wykonywane są **podczas zajęć w szkole**.
2. Uczeń wykonuje pracę samodzielnie, korzystając z instrukcji, materiałów dydaktycznych oraz wskazówek nauczyciela.
3. **Pracy praktycznej podlegającej ocenie nie można zabierać do domu w trakcie jej wykonywania ani przed dokonaniem oceny przez nauczyciela. Praca nie może być dokańczana, poprawiana ani wykonywana ponownie w domu.**
4. Zasada wykonywania prac w szkole ma na celu zapewnienie wszystkim uczniom porównywalnych warunków pracy oraz umożliwienie nauczycielowi oceny rzeczywistych umiejętności, samodzielności i zaangażowania ucznia.
5. Nauczyciel przed rozpoczęciem zadania określa przewidywany czas przeznaczony na jego wykonanie.
6. Jeżeli uczeń systematycznie pracował podczas zajęć, ale nie ukończył zadania w przewidzianym czasie, nauczyciel może umożliwić mu dokończenie pracy podczas kolejnych zajęć lub w innym ustalonym terminie – **wyłącznie w szkole**.
7. Uczeń nieobecny podczas wykonywania pracy praktycznej ustala z nauczycielem termin jej wykonania. Praca jest wykonywana w szkole.
8. W przypadku stwierdzenia, że całość lub istotna część pracy została wykonana przez inną osobę, nauczyciel może polecić uczniowi ponowne wykonanie zadania w szkole.
9. Uczeń jest zobowiązany do właściwego wykorzystania czasu przeznaczonego na wykonanie zadania. Nauczyciel podczas oceniania może uwzględnić systematyczność pracy, samodzielność oraz realizację kolejnych etapów zadania.
10. Błędy popełniane podczas wykonywania pracy są naturalnym elementem procesu uczenia się. Ocenie może podlegać również umiejętność dostrzeżenia błędu, jego poprawienia oraz wykorzystania wskazówek nauczyciela.

11. W uzasadnionych przypadkach nauczyciel może dokumentować kolejne etapy wykonywania pracy, np. poprzez wykonanie fotografii, szczególnie w przypadku prac wieloetapowych.
12. Prace praktyczne pozostają w szkole do czasu zakończenia ich wykonywania i ocenienia.
Po dokonaniu oceny nauczyciel może zwrócić pracę uczniowi.

V. Kryteria oceniania prac praktycznych

Przy ocenie pracy praktycznej nauczyciel bierze pod uwagę przede wszystkim:

- zgodność wykonania z tematem, instrukcją i poleceniem;
- samodzielność;
- poprawność zastosowanych rozwiązań technicznych;
- prawidłowy dobór i wykorzystanie materiałów;
- prawidłowe posługiwanie się narzędziami i urządzeniami;
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa;
- dokładność i staranność;
- estetykę odpowiednią do charakteru zadania i możliwości ucznia;
- funkcjonalność pracy, jeżeli stanowi ona element zadania;
- organizację stanowiska pracy;
- zaangażowanie;
- właściwe wykorzystanie czasu przeznaczonego na wykonanie zadania.

Efekt końcowy pracy nie jest jedynym kryterium oceny. Szczególne znaczenie mają samodzielność ucznia, poprawność wykonywanych czynności, zaangażowanie, organizacja pracy oraz przestrzeganie zasad bezpieczeństwa.

Przed rozpoczęciem większej pracy praktycznej nauczyciel przedstawia uczniom najważniejsze kryteria jej wykonania i oceny.

VI. Ogólne kryteria ocen

Ocena celująca (6)

Uczeń bardzo dobrze opanował wymagane wiadomości i umiejętności, samodzielnie i sprawnie wykonuje zadania praktyczne, właściwie planuje kolejne etapy pracy, prawidłowo i bezpiecznie posługuje się narzędziami i urządzeniami. Wykazuje bardzo duże zaangażowanie, dokładność, samodzielność i pomysłowość.

Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń bardzo dobrze opanował wymagane wiadomości i umiejętności. Samodzielnie i prawidłowo wykonuje zadania praktyczne, właściwie organizuje stanowisko pracy i przestrzega zasad bezpieczeństwa. Ewentualne błędy są nieliczne i uczeń potrafi je poprawić.

Ocena dobra (4)

Uczeń opanował większość wymaganych wiadomości i umiejętności. Poprawnie wykonuje zadania praktyczne, choć czasami potrzebuje wskazówek nauczyciela. Właściwie posługuje się podstawowymi narzędziami oraz przestrzega zasad organizacji i bezpieczeństwa pracy.

Ocena dostateczna (3)

Uczeń opanował podstawowe wiadomości i umiejętności. Wykonuje proste zadania praktyczne, jednak wymaga wskazówek lub pomocy nauczyciela. W jego pracy mogą występować błędy i niedokładności.

Ocena dopuszczająca (2)

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności w ograniczonym zakresie, jednak przy pomocy nauczyciela jest w stanie wykonać podstawowe czynności oraz najprostsze zadania praktyczne.

Ocena niedostateczna (1)

Uczeń nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności koniecznych do wykonywania najprostszych zadań, a mimo zapewnionej pomocy i odpowiednich warunków nie wykonuje podstawowych czynności lub nie podejmuje realizacji zadania.

Ocena niedostateczna nie może wynikać wyłącznie z mniejszych zdolności manualnych ucznia lub niższego poziomu estetycznego wykonania pracy.

VII. Przygotowanie do zajęć

1. Uczeń jest zobowiązany przynosić materiały i przybory zapowiedziane wcześniej przez nauczyciela.
2. Brak wymaganych materiałów lub przyborów uczeń zgłasza nauczycielowi na początku zajęć.
3. Brak materiałów może uniemożliwić wykonanie określonego zadania praktycznego, jednak **nie skutkuje automatycznie oceną niedostateczną z osiągnięć edukacyjnych**.
4. W miarę możliwości nauczyciel umożliwia uczniowi wykonanie zadania z wykorzystaniem dostępnych materiałów zastępczych lub ustala inny sposób i termin wykonania zadania.
5. Zasady dotyczące zgłaszania nieprzygotowania do zajęć określa statut szkoły.

VIII. Nieobecność ucznia

1. Nieobecność ucznia na zajęciach nie jest podstawą do wystawienia oceny niedostatecznej.
2. Jeżeli podczas nieobecności wykonywana była praca podlegająca ocenie, uczeń ma możliwość wykonania jej w terminie ustalonym z nauczycielem.
3. Praca uzupełniana po nieobecności jest wykonywana **w szkole**.
4. W przypadku dłuższej usprawiedliwionej nieobecności nauczyciel ustala z uczniem indywidualny sposób uzupełnienia najważniejszych prac i umiejętności.

IX. Poprawa ocen

1. Uczeń ma możliwość poprawy oceny na zasadach zgodnych ze statutem szkoły.

2. Sposób i termin poprawy ustala nauczyciel.
3. Jeżeli poprawa dotyczy umiejętności praktycznych, odbywa się ona **w szkole**.
4. Praca wykonana lub poprawiona w domu nie może stanowić podstawy do oceny praktycznych umiejętności ucznia.
5. Przy poprawie pracy praktycznej nauczyciel może wskazać uczniowi elementy wymagające ponownego wykonania lub doskonalenia.

X. Praca zespołowa

1. W przypadku zadań wykonywanych w grupie nauczyciel może oceniać zarówno efekt pracy zespołu, jak i indywidualny wkład poszczególnych uczniów.
2. Przy ocenie indywidualnej uwzględnia się:
 - zaangażowanie ucznia;
 - wykonanie przydzielonych zadań;
 - współpracę z pozostałymi członkami zespołu;
 - odpowiedzialność za powierzony zakres pracy;
 - przestrzeganie zasad bezpieczeństwa.
3. Uczniowie należący do tego samego zespołu nie muszą otrzymać jednakowej oceny, jeżeli ich wkład w wykonanie zadania był różny.

XI. Zasady bezpieczeństwa

Uczeń podczas zajęć ma obowiązek:

- stosować się do poleceń nauczyciela;
- przestrzegać zasad BHP;
- używać narzędzi i urządzeń zgodnie z ich przeznaczeniem;
- zachowywać porządek na stanowisku pracy;
- dbać o bezpieczeństwo własne i innych osób;
- nie podejmować czynności mogących stworzyć zagrożenie;
- nie uruchamiać urządzeń bez zgody nauczyciela, jeżeli taka zgoda jest wymagana;
- nie używać uszkodzonych narzędzi lub urządzeń i niezwłocznie zgłaszać nauczycielowi zauważone uszkodzenia.

W przypadku zachowania stwarzającego zagrożenie dla ucznia lub innych osób nauczyciel ma prawo **natychmiast przerwać wykonywanie zadania**. Uczeń może powrócić do pracy po zapewnieniu bezpiecznych warunków jej wykonywania.

XII. Dostosowanie wymagań edukacyjnych

Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne oraz sposób wykonywania i oceniania zadań do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zaleceniami wynikającymi z dokumentacji ucznia.

W przypadku uczniów mających trudności manualne, ruchowe, percepcyjne lub inne trudności wpływające na wykonanie zadania szczególną uwagę zwraca się na:

- postęp ucznia;
- zaangażowanie;
- samodzielność;
- prawidłowy sposób wykonywania czynności;
- wykorzystanie wskazówek nauczyciela;
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa.

Estetyka produktu końcowego nie może być w takim przypadku jedynym kryterium oceny.

XIII. Informowanie ucznia o wymaganiach i ocenach

1. Na początku roku szkolnego uczniowie są informowani o zasadach oceniania obowiązujących na zajęciach praktyczno-technicznych.
2. Przed wykonaniem większych prac praktycznych nauczyciel przedstawia uczniom wymagania oraz najważniejsze kryteria sukcesu.
3. Uczeń otrzymuje informację o ocenie swojej pracy oraz, w miarę potrzeb, wskazówki dotyczące elementów wykonanych prawidłowo i wymagających poprawy.
4. Uczeń ma prawo uzyskać od nauczyciela wyjaśnienie dotyczące ustalonej oceny.

XIV. Ustalanie oceny klasyfikacyjnej

1. Ocena śródroczna i roczna jest ustalana na podstawie osiągnięć ucznia w całym okresie klasyfikacyjnym.
2. Przy ustalaniu oceny szczególne znaczenie mają umiejętności praktyczne, samodzielność, systematyczność pracy, wiedza techniczna oraz umiejętność bezpiecznego wykonywania zadań.
3. Ocena klasyfikacyjna nie musi być średnią arytmetyczną ocen częściowych.
4. Przy ustalaniu oceny uwzględnia się specyfikę przedmiotu, w którym istotną rolę odgrywają praktyczne umiejętności ucznia oraz proces dochodzenia do efektu końcowego.

XV. Postanowienia końcowe

Ocenianie na zajęciach praktyczno-technicznych powinno odzwierciedlać przede wszystkim **rzeczywiste wiadomości, umiejętności i pracę ucznia podczas zajęć.**

Przy ustalaniu ocen szczególne znaczenie mają: samodzielność, systematyczność, zaangażowanie, poprawność wykonywania czynności technicznych, organizacja pracy oraz przestrzeganie zasad bezpieczeństwa.

Wszystkie prace praktyczne podlegające ocenie są wykonywane, dokańczane i poprawiane w szkole. Praca nie może być zabierana do domu przed jej ukończeniem i ocenieniem w celu dokończenia, poprawienia lub uzyskania pomocy innych osób. Po zakończeniu procesu oceniania praca może zostać zwrócona uczniowi.

W sprawach nieuregulowanych w niniejszych Przedmiotowych Zasadach Oceniania zastosowanie mają odpowiednie zapisy statutu szkoły oraz obowiązujące przepisy prawa oświatowego.